

ИКОНОМИЧЕСКИ
УНИВЕРСИТЕТ –
ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна, бул. „Княз Борис I“ 77, тел.: +359 882 164 622
www.ue-varna.bg

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за академична длъжност „доцент“
за нуждите на катедра „Икономика и управление на туристическото
обслужване“, Колеж по туризъм
към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас
с единствен кандидат гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева

Рецензент: проф. д-р Велина Иванчева Казанджиева
Икономически университет – Варна, професор в ПН 3.9 Туризъм,
научна специалност „Икономика и управление“ (Туризъм),
валидация в Регистър на академичния състав на НАЦИД,
раздел „Хабилитирани лица с наукометрични показатели“

Член на научно жури за заемане на академична длъжност „доцент“

1. Основание за рецензията и данни за конкурса

Конкурсът е обявен на основание на чл. 57 (2) от ППЗРАСРБ и чл. 70 (2) ПУРПНСЗАД в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас в Държавен вестник, бр. 42 от 12.05.2023 г. и е за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризъм (Алтернативно хотелиерство), съгласно решения на Академичния съвет (Протокол № 58 от 28.06.2023 г.). Рецензията се изготвя на основание на Заповед на Ректора № РД – 198 от проведено първо заседание на научното жури на 10.07.2023 г.

2. Кандидат по конкурса

Единствен кандидат по конкурса е гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева. От 2015 г. тя е редовен преподавател, асистент в Колеж по туризъм към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. В периода 09.2013 – 02.2015 г. е хоноруван асистент в същия колеж. Средното си образование завършва в Гимназия със засилено преподаване на немски език, ГПНЕ „Гьоте – Бургас“ в периода 2001 – 2006 г. През 2010 г. завършва Икономически университет – Варна и придобива ОКС „бакалавър“, а на следващата

година ОКС „магистър“, специалност „Международен туристически бизнес“. ОНС „доктор“, по научна специалност „Икономика и управление“ (Туризм), получава също в Икономически университет – Варна през 2015 г. Успешно защитава дисертационен труд на тема: „Възможности за приложение на таймшеър в хотелиерството на Южен Черноморски туристически район“ (Диплома № 059/29.06.2015). От средата на 2018 г. е главен асистент в катедра „Икономика и управление на туристическото обслужване“, в Колеж по туризъм към Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас.

По отношение на професионалното си развитие, гл. ас. д-р Илиева натрупва значителен и разнообразен практически опит в резултат на индивидуалните си качества и умения в областите: екскурзоводство; туристическа анимация; хотелско настаняване; посредническа дейност; агентство при продажбата на самолетни билети и представителство на авиокомпани. Благодарение на специализираното образование, професионалното развитие и личните постижения, гл. ас. д-р Елена Илиева непрекъснато се усъвършенства, за което свидетелстват и областите на нейните научни интереси. Те кореспондират пряко с темата на защитения дисертационен труд и набора от дисциплини в обхвата на настоящата ѝ преподавателска дейност като редовен преподавател.

Гл. ас. д-р Илиева притежава компетенции за работа със специализирани резервационни системи в хотелиерството и въздушния транспорт: Clock Revolution (Hotel & Accommodation Field); Amadeus (Ticketing – International Transport); Skyspeed and Skuport (Airlines). Представя сертификати за много високо ниво на владене на английски и немски език, както и сертификати за успешно преминати обучения на IATA/UFTAA Foundation & EBT Course (IATA Training and Development Institute) и Amadeus Functionalities Course (Amadeus Training Center, Sofia).

Кандидатът, гл. ас. д-р Илиева изпълнява минималните национални изисквания (МНИ), представени в ППЗРАСРБ и минималните университетски изисквания (МУИ) в Приложение 1 на Правилника за условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас за академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.9 Туризм. При три групи критерии, декларираните от кандидата точки, надхвърлят минимално определените (Таблица 1).

Таблица 1.
МНИ за академична длъжност „доцент“ в ПН 3.9 Туризм според ЗРАСРБ, МУИ и
декларирани точки от гл. ас. д-р Елена Илиева

Групи показатели	Точки според МНИ в ЗРАСРБ	МУИ за „доцент“	Точки, декларирани от гл. ас. д-р Илиева
Група А	50	50	50
Група Б	-	-	-
Група В	100	100	100
Група Г	200	400	467,5
Група Д	50	100	165
Група Е	0	100	130
Общо за АД „доцент“	400	750	912,5

3. Характеристика на представените научни трудове след последна процедура

В конкурса за „доцент“, гл. ас. д-р Елена Илиева се представя с общо 41 научни публикации, в т.ч.: 1 самостоятелна монография (хабилитационен труд) и участие в 1 колективна; 1 книга на базата на защитен дисертационен труд; 33 статии и доклади, от които 29 самостоятелни; 1 студия в съавторство; 1 самостоятелен учебник; 3 учебни пособия, от които 2 самостоятелни (Таблица 2).

Таблица 2.

Обобщена таблица на представените от гл. ас. д-р Елена Илиева научни трудове

Вид на публикациите	Самостоятелни (брой)	В съавторство (брой)	Общо (брой)
1. Монографии	1	1	2
2. Книги	1	-	1
3. Статии и доклади	29	4	33
4. Студии	-	1	1
5. Учебници	1	-	1
6. Учебни пособия	2	1	3
Общо:	34	7	41

Всички публикации се приемат за изготвяне на рецензията. От публикациите по конкурса, 34 са самостоятелни, което е 83% от представените научни трудове и е

солиден превес на индивидуалната публикационна дейност на кандидата. Това доказва по категоричен и безспорен начин сериозният и задълбочен характер на научните изследвания на гл. ас. д-р Елена Илиева. Тя има 2 самостоятелни статии в WoS и 1 студия в съавторство в Scopus. Останалите научни публикации са индексирани в други бази от данни.

Научните публикации по конкурса са преминали процес на рецензиране и няма установено плагиатство. Това гарантира висока степен на новост и адекватност на представените резултати, коректност и обективност на мотивите за избор на тематични направления за изследване, ясна структура и съдържание, значително влияние на авторските изводи и констатации.

Монографията (хабилитационният труд) за участие в конкурса (*Илиева, Е. 2023. Състояние и перспективи за развитие на споделеното настаняване в българските черноморски туристически райони, София: Librum*), е самостоятелен научен труд, обсъден в първичното звено (катедра „Икономика и управление на туристическото обслужване“). Рецензирана е от две хабилитирани лица, издадена е в специализирано научно издателство, има ISBN, притежава разгъната структура, балансирано и много добре фокусирано съдържание, с общ обем от 396 страници. Използвана е изчерпателна и актуална библиография, цитирана изключително прецизно и коректно. Разработката не повтаря вече познато знание, а извежда актуални научни проблеми на много високо научно равнище, представени по разбираем, логически обвързан и последователен начин. Критично са анализирани тезите и констатациите на водещи изследователи по темата. Публикацията се отличава със силно авторово присъствие. Избраната методика на изследването е специално конструирана за изпълнение на целта и задачите в монографичния труд, много добре е аргументирана и точно приложена.

Останалите научни публикации на автора, засягат също актуална тематика, която може да се обобщи в три основни направления:

- проучвания на развитието, състоянието и съвременните бизнес системи в алтернативното хотелиерство;
- проучвания на икономическите аспекти на туризма и хотелиерството по отношение на влияния и ефекти, настоящи изменения и бъдещи предизвикателства;
- проучвания на актуалните аспекти на туристическото търсене.

Представените научни трудове съответстват на научната специалност по обявения конкурс за АД „доцент“.

4. Учебно-преподавателска дейност и работа по проекти

Гл. ас. д-р Елена Илиева провежда занятия, лекции и упражнения, по следните дисциплини: „Икономика на хотела и ресторанта“; „Ценова политика в туризма“; „Международни икономически отношения“; „Икономика на туристическото предприятие“; „Практика в работна среда“; „Учебно-производствена практика“; „Специализираща практика“. Има пълна аудиторна натовареност и активно участва в разработването на учебни програми като автор и съавтор. Включва се в екипите на общо 7 проекта, от които 5 вътрешноуниверситетски и 2 международни. Успешно ръководи 1 научно-изследователски проект.

5. Идентифициране на научни приноси и цитирания

Приемам и потвърждавам откритите от гл. ас. д-р Илиева научни и научно-приложни приноси, резултат от нейната системна, целенасочена и задълбочена изследователска и публикационна дейност. Сред по-важните от тях, бих искала да отбележа:

- ✓ специално разработената авторова методика в хабилитационния труд за проучване на споделеното настаняване в туристическите райони и определяне на интегралните профили на водещите субекти;
- ✓ позициониране на туризма в структурата на споделената икономика при изясняване на нейния генезис и съвременни трансформации;
- ✓ широкообхватно, но в същото време фокусирано, изследване на споделеното настаняване в глобален аспект, по ясно открити критерии и показатели;
- ✓ проучване на особеностите и бъдещите проекции на таймшеър концепцията, както и на въздействията на споделеното настаняване в селските райони;
- ✓ изследване на състоянието на франчайз пазара в българското ресторантьорство;

✓ теоретични и емпирични проучвания на здравния туризъм в България и в частност на възможностите за развитието му по българското Черноморие;

✓ оценка на пазара на труда в област Бургас и определяне на социално-икономическата роля на туризма в района;

✓ систематизиране на икономически показатели за анализ хотелиерската и ресторантьорската дейност и др.

Публикациите на гл. ас. д-р Илиева са цитирани 22 пъти, от които 3 цитирания са в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus, Web of Science); 4 цитирания в монографии; 15 цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране. Справката с цитирания е коректна, без включени автоцитати.

6. Критични бележки, въпроси и препоръки

Към научната продукция на гл. ас. д-р Илиева трудно могат да се отправят критични бележки, тъй като тя се представя като изследовател със сериозни научни компетенции и ерудиция. Позволявам си да отправя следните по-важни препоръки:

- да продължи и разшири публикационната дейност в реферирани и индексирани световни бази данни с научна информация, с което да увеличи специализираната аудитория на резултатите от специфичните изследвания;

- да участва в национални и международни проекти, в които може да е много полезна с ценния си опит и експертиза в научните направления на нейните научни интереси;

- да изследва влиянията на факторите, въздействащи върху споделеното настаняване, освен по посока на влияние, по сила на въздействие и вероятност от промяна и др.

Интересната и актуалната тематика на хабилитационния труд е повод за следния уточняващ въпрос: Какви предложения за промени, в регулаторната рамка в България, могат да се направят във връзка с развитието на споделеното настаняване?

7. Заключение

Внимателният преглед и оценката на всички документи и публикации на кандидата гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева, подадени за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, в професионално направление 3.9. Туризъм (Алтернативно хотелиерство), показват, че са спазени всички изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Кандидатът по конкурса:

- има придобита ОНС „доктор“;
- заема повече от 2 години АД „главен асистент“;
- представя оригинален монографичен труд и други значими публикации в специализирани издания;
- изпълнява и надхвърля МНИ и МУИ за АД „доцент“;
- отчита съществени теоретични и научни-приложни приноси.

Всичко това ми дава основание да изразя изцяло положителна оценка по обсъжданата кандидатура и с пълна убеденост, да препоръчам на уважаемите членове на научното жури, да присъдим на гл. ас. д-р Елена Дамянова Илиева академичната длъжност „доцент“, в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9. „Туризъм“, научна специалност Алтернативно хотелиерство.

26.07.2023,

Варна

Подпис: .

Член на Научно жури (проф. д-р Велина Казанджиева)